

کالبدشکافی تب قیمت مرغ

شوکارزی نهاده‌ها، تولید را از نفس انداخت و با تأخیر دو ماهه به سفره‌ها رسید؛ راه حل، اصلاح تأمین مالی و کاهش وابستگی به خوراک وارداتی است

گروه اقتصاد- بازار مرغ و تخم‌مرغ دوباره ملتهب شده است؛ از گزارش‌های فروش مرغ تا مرز ۴۶۰ هزار تومان گرفته تا نگرانی از فشار بیشتر بر سبذپروتئین خانوار. اما آنچه امروز روی تابلوی خرده‌فروشی دیده می‌شود، آغاز بحران نیست؛ اثر باتأخیر شوکی است که از زمستان ۱۴۰۴ و با جهش قیمت نهاده‌های دامی به زنجیره تولید وارد شد

جوجه‌ریزی؛ شاخصی که آینده بازار را لومی‌دهد

در زنجیره تولید مرغ، «جوجه‌ریزی» مثل دماسنج عمل می‌کند؛ عددی که امروز پایین بیاید، چند هفته بعد در قالب کاهش مرغ آماده کشتار خودش را نشان می‌دهد. آمارهای ماهانه که «مسیر اقتصاد» آن را گزارش کرده نیز همین مسیر را تأیید می‌کنند: جوجه‌ریزی از حدود ۱۷۰ میلیون قطعه در آذر ۱۴۰۴ به حدود ۱۰۰ میلیون قطعه در اسفند رسید و در فروردین ۱۴۰۵ به کمتر از ۱۰۰ میلیون هم افت کرد؛ یعنی چیزی نزدیک به ۷۰ میلیون قطعه کاهش در فاصله سه ماهه.

اثر این افت طبق زمان‌بندی طبیعی زنجیره تولید، چند هفته بعد در بازار ظاهر شد. بازار اواخر اردیبهشت و اوایل خرداد، کمبود مرغ آماده عرضه را لمس کرد و قیمت‌ها به سرعت بالا رفتند؛ در حالی که در هفته منتهی به ۱۵ اردیبهشت، قیمت‌ها در محدوده ۳۳۵ تا ۳۶۵ هزار تومان گزارش شده بود، در روزهای بعد، گزارش‌هایی از جهش تا ۴۶۰ هزار تومان نیز منتشر شد. به بیان ساده، «افت جوجه‌ریزی اسفند و فروردین»، در «تابلوی قیمت خرداد» دیده شد.

نقطه شروع: نهاده گران شد؛ اما ابزار ادامه تولید نیامد

گزارش‌ها ریشه اصلی افت جوجه‌ریزی را در جهش هزینه خوراک طیور می‌دانند؛ پس از تغییر مبنای ارزش نهاده‌ها، قیمت اقلام خوراک در عمل

۳ تا ۴ برابر شد. در ظاهر، سیاست جدید قرار بود مشکل مزمن تخصیص ارز ارزان‌از صفو کمبود تا رانت‌را کم کند، اما در عمل «مسئله» از بودجه دولت به تراز مالی مرغداری‌ها منتقل شد. یعنی کمبود منابع ارزی و افزایش قیمت نهاده، به جای آنکه با یک بسته جبرانی مدیریت شود، مستقیم روی دوش تولید نشست.

در چنین وضعی، کاهش جوجه‌ریزی برای مرغدار یک انتخاب سلیقه‌ای نیست؛ نتیجه مستقیم برهم خوردن حساب و کتاب تولید است. مرغدار زمانی جوجه‌ریزی می‌کند که سه چیز را همزمان ببیند: نهاده قابل تأمین با قیمت قابل پیش‌بینی، سرمایه در گردش کافی تا پایان دوره و قیمت فروش قابل اتکا. جهش نهاده، این سه گانه را به هم زد. چون خوراک سهم اصلی قیمت تمام‌شده را تشکیل می‌دهد و در برآوردهای کارشناسی، سهم نهاده در محصولات پروتئینی دست کم حدود ۷۰ درصد اعلام شده است. وقتی ذرت و کنجاله سویا چند برابر می‌شود، حتی واحدی که دیروز سرپا بود، امروز با همان نقدینگی نمی‌تواند دوره تولید را کامل کند. نتیجه طبیعی است: جوجه‌ریزی کم می‌شود.

چرا قیمت بالا رفت؟ ۲۲ موتور همزمان

جهش قیمت مرغ از دوسمیر همزمان تغذیه شد:

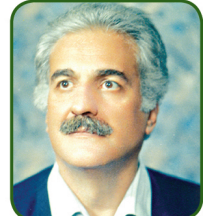
۱) کمبود عرضه فیزیکی

وقتی جوجه‌ریزی از سطح‌های ۱۴۰ تا ۱۵۰ میلیونی به حوالی ۱۰۰ میلیون قطعه سقوط می‌کند، چند هفته بعد مرغ کمتری برای کشتار و عرضه وجود دارد. در بازاری که مرغ یکی از اصلی‌ترین منابع پروتئین خانوار است، کمبود عرضه خیلی سریع به قیمت تبدیل می‌شود.

۲) افزایش هزینه تولید و ریسک

حتی اگر جوجه‌ریزی بالا برود، هزینه نهاده، حمل و نقل، دارو و واکسن، محدودیت نقدینگی و نااطمینانی قیمت گذاری همچنان پابر جاست. بنابراین افزایش تولید، شاید «کمبود فیزیکی» را کاهش دهد، اما الزاماً «قیمت» را به سطح قبل

جناب آقای علی سروقدی
و خاندان محترم سروقدی
در گذشت شادروان
مهندس بهنام سروقدی
را تسلیت گفته، در غم شما شریکیم.
دکتر امیر احمد قوام زاده رضوی

در چهاردهمین سالگرد درگذشت
شادروان مصطفی نعمت پور
به یاد تمام خوبی‌هایش هستیم.
خاندان نعمت پور

جناب آقای
مهندس نوید حسینیان
الناز جان
در گذشت ناپهنگام دایی گرامیتان
مهندس بهنام سروقدی
را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، برایشان از درگاه خداوند متعال مغفرت، برای شما و سایر بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل خواهانیم.
پرهام و پریسا

خاندان محترم سروقدی
با کمال تأسف درگذشت
آقای مهندس بهنام سروقدی
بنیانگذار صنعت درب و پنجره صنعتی
را به شما و خانواده محترم آن مرحوم تسلیت عرض مینماییم.
هیئت مدیره و کارکنان گروه صنایع غذایی فافا

بودنت آرامش
ورفتنت دل‌تنگی همیشگی ماست
دهمین سالگرد درگذشت همسر و پدر عزیزمان
شادروان حسین میرانیان
را گرامی می‌داریم.
سوخانلو-میرانیان

سرکار خانم مژگان مرصعی همسر گرامی
خانم‌ها ملودی و مروارید سروقدی
خانواده محترم سروقدی و مرصعی

با نهایت تأثر و تأسف درگذشت

آقای مهندس بهنام سروقدی

را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌نمائیم. از خداوند متعال صبر برای شما عزیزان و شادی روح آن مرحوم را خواستاریم.

هیئت مدیره و کارکنان

شرکت رزین فرم سازان و به درب رزین فرم

پدرم

دو سال گذشت

بی آنکه گذر زمان ذره‌ای داغ رفتنت را سرد کند

در آستانه دومین سالگرد سفر همسرو پدر عزیزمان

زنده یاد بزرگ خاندان

شادروان حاج علی رزاقیان

به سوگ می‌نشینیم چه آرام و بی صدا ما را تنها گذاشت

چه ناباورانه دل‌هایمان تا ابد هوای پدر خواهد داشت

و چه بی‌قرار دل‌تنگ لحظه‌های با او بودن خواهیم بود

یاد و خاطره‌اش گرامی

نام نیک و خوبیهایش جاودان

همسر و فرزندان

۱۳۸۱۱۱

بیرون کشید؛ ریشه اصلی بحران اخیر مرغ را باید در جایی جست‌وجو کرد که شوک ارزی نهاده‌ها، بدون پشتیبانی مالی از بنگاه‌های تولیدی مستقیماً به کاهش جوجه‌ریزی و افت عرضه تبدیل شد. مرغدار پس از جهش قیمت خوراک، دیگر با سرمایه در گردش قبلی قادر به تأمین نهاده و تکمیل دوره تولید نبود و همین تنگنای نقدینگی، بخشی از ظرفیت تولید را از مدار خارج کرد.

بنابراین راه‌حل پایدار فقط «تزریق مقطعی کالا» نیست. یک ضلع راه‌حل، طراحی ابزارهای مؤثر تأمین مالی است: خط اعتباری خرید نهاده، تسهیلات سرمایه در گردش متناسب با چرخه تولید، و کاهش ریسک قیمت گذاری به گونه‌ای که قیمت فروش به شکل مزمن از هزینه تمام‌شده عقب نماند. ضلع دوم، کاهش وابستگی زنجیره طیور به نهاده‌های وارداتی مانند ذرت و کنجاله سویاست.

در این چارچوب، افزایش تولید نهاده در داخل و اصلاح الگوی تغذیه و تولید به نفع نهاده‌های بومی، دوسمیر قابل اتکا برای کاهش شکنندگی زنجیره به شمار می‌رود. تا وقتی خوراک مرغ به ارز، واردات و نوسان‌های بیرونی گره خورده باشد، هر تکانه ارزی می‌تواند دوباره همان چرخه آشنا را تکرار کند: فشار بر تولید، کاهش عرضه و جهش قیمت در بازار مصرف.

کم کند؛ اما این راه‌حل، مسئله را حل نمی‌کند. مشکل اصلی در «تنظیم زنجیره تولید» است: اگر جوجه‌ریزی، تأمین نهاده و تأمین مالی تولیدکننده پایدار نشود، بازار دوباره با موج بعدی نوسان روبه‌رو می‌شود. مرغ‌منجمد زمان می‌خرد؛ ثبات نمی‌سازد.

اردیبهشت بهتر شد، اما کافی است؟

پس از افت سنگین، نشانه‌هایی از بهبود دیده شد: جوجه‌ریزی اردیبهشت به حدود ۱۲۰ میلیون قطعه رسید و برای خرداد، پیش‌بینی ۱۳۰ میلیون قطعه مطرح شد. این رشد می‌تواند بخشی از کمبود را در ماه‌های بعد جبران کند و حتی برآوردهایی از افزایش تولید تا ۷۵ هزار تن در بازه فروردین تا پایان خرداد مطرح شده است. اما سه نکته تعیین‌کننده باقی می‌ماند: اثر افزایش جوجه‌ریزی با تأخیر وارد بازار می‌شود؛ سطح فعلی هنوز با اوج ۱۷۰ میلیونی آذر فاصله دارد؛ و اگر مسئله قیمت نهاده و نقدینگی حل نشود، انگیزه تولید دوباره تضعیف می‌شود.

گره سیاستی بازار مرغ: تأمین مالی و

وابستگی به نهاده‌های وارداتی

از دل این زنجیره می‌توان یک جمع‌بندی روشن

شهرام جان
و فرزانه جان
در گذشت ناپهنگام
مهندس بهنام سروقدی
را خدمت شما تسلیت عرض نموده، برای آن بزرگوار رحمت و مغفرت الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی از پروردگار متعال خواهانیم.
محمود درودی و بانو

شهرام جان
و فرزانه جان
در گذشت ناپهنگام
مهندس بهنام سروقدی
را خدمت شما تسلیت عرض نموده، برای آن بزرگوار رحمت و مغفرت الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی از پروردگار متعال خواهانیم.
خانواده امیریان

سرکار خانم مژگان مرصعی، ملودی و میلاد و مروارید عزیز
جناب آقای مهندس علی سروقدی، خواهران گرامی
در گذشت آقای مهندس
بهنام سروقدی
را صمیمانه تسلیت می‌گوییم. روحشان شاد. در غم شما شریکیم.
مریم و مسعود گودرز
غزال و علیرضا صیرفی - شیرین و مسیح گودرز

خاندان محترم سروقدی، مرصعی و خیامی
مژگان عزیز، ملودی و مروارید نازنین
جناب آقای دکتر مسعود مرصعی و ماندانا عزیز
جناب آقای مهندس مهران مرصعی و مهوش عزیز
در گذشت غم انگیز
شادروان مهندس بهنام سروقدی
را به شما عزیزان تسلیت عرض می‌نماییم
شوکت فدایی، ابتهاج

پدر عزیزمان

زنده یاد حاج باقر طباخ شیرازی

چهارده بهار از بهاری که این دارفانی را برای پیوستن به پروردگارت بدرود گفتی، گذشت.

نه هر بهار که هر روز فقدانت را در هوای شهری

که به آن عشق می‌ورزیدی احساس می‌کنیم.

«روح قرین رحمت الهی باد»

رضا شیرازی

۱۳۸۰۶۸